καὶ πῆγε κατ' εὐθεῖαν στὸ Διοικητήριο, ὅπου διηγήθηκε ἀτρόμητος τὴ δραματικὴ ἱστορία του καὶ πῶς ἀναγκάστηκε νὰ διεκδικήση μὲ τὸ τουφέκι του τὴν τιμή του.

Ἀλλ' ὁ Πασσᾶς δὲν μποροῦσε νὰ δείξη καμμιὰ γενναιοψυχία, ἀφοῦ μάλιστα τὰ μπουλούκια τῶν ξεκοκοῦλωτων ποὺ εἶχαν μάθει ὅτι ἦρθε ὁ Χαλακαταῆβας—περιεκύκλωσαν τὸ Διοικητήριο καὶ μὲ φοβεροὺς ἀλαλαγμούς, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι γιὰ τὸ Χριστό, ζητοῦσαν τὴ θανατικὴ του καταδίκη. Κ' ἔτσι ὁ Γιάννης Χαλακαταῆβας, τὸ ἀτρόμητο παλληκάρι τῆς Κρήτης, «ὁ χρυσαυτὸς τοῦ Ψηλορείτη», ὅπως τὸν λέει ἕνα δημοτικὸ τραγοῦδι, παραδόθηκε στοὺς δικούς του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκρέμασαν σ' ἕνα πλατάνι τῆς πλατείας τοῦ Διοικητηρίου.

***

Ἀνάγκη νὰ σημειωθῆ ὅτι δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ πλῆθος τῶν Τουρκοκρητῶν ἐξεβίαζε τὴ θανατικὴ καταδίκη συμπατριωτῶν των χριστιανῶν. Ἕνας σπουδαῖος περιηγητὴς καὶ Ἑλληνομαθὴς Ἄγγλος, ὁ σὲρ Πάσλεϋ, ποὺ περιηγήθηκε τὴν Κρήτη μετὰ τὴν Ἐπανάστασι, γράφει, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τ' ἀκόλουθα παρμένα ἀπὸ τὰ ἐπίσημα προξενεῖα Χανίων καὶ Ἡρακλείου :

«16 Ὀκτωβρίου 1817. – *Πυρκαγιὰ ἐξερράγη προχθές, στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἀπὸ τὴν ἐξαφνικὴ ἐκπυροσκρότησι μερικῶν βαρελιῶν μὲ μπασούτι, ποὺ τὰ εἶχαν κρυφὰ ἀποθηκεύσει μερικοὶ Ἕλληνες. Ἀρκετοὶ Τοῦρκοι ἔγιναν θύματα τῆς παρκαγιᾶς αὐτῆς. Ἀμέσως συνάχθηκαν ὅλοι οἱ Ὀθωμανοὶ τοῦ Ἡρακλείου μὲ ἀσυγκράτητη ἔξαψι, καὶ ζητοῦσαν νὰ θυσιάσουν ὅλους τοὺς Ἕλληνες συμπολίτες τους. Ὁ Πασσᾶς ἀναγκάστηκε νὰ φυλακίση πολλοὺς ἀπὸ τοὺς σημαίνοντας χριστιανοὺς γιὰ νὰ τοὺς σώση ἀπὸ τὴ μανία τοῦ ὄχλου.*

»Χθὲς τὸ βράδυ, ἕνας Τοῦρκος, ποὺ εἶχε σκοτώσει ἕναν ἄλλο, δυθρησκό του, ὤφειλε νὰ ὑποστῆ τὴν τιμωρία τοῦ ἐγκλήματός του. Ὁ Ὀθωμανικὸς λαὸς ἐσυνάχθη, ἔπῆγε στὰς φυλακὰς τοῦ Μεγάλου Πύργου καὶ τὸν ἀπελευθέωσε... Ὁ φονιᾶς, παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία του, ἀπήτησε νὰ γίνη... δήμιος τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἦταν φυλακισμένοι ἐξ αἰτίας τῆς προχθεσινῆς πυρκαγιᾶς,οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ τοῦ παραδοθοῦν καὶ τοὺς κρεμάση, γιὰ νὰ προσφερθοῦν θυσία στὶς ψυχὲς τῶν Τούρκων ποὺ ἐκάησαν κατ' αὐτὴν. Ὁ Πασσᾶς ἀντιστάθηκε στὴν τερατώδη αὐτὴ ἀπαίτησι, ἀλλὰ τὸ κονάκι του ἐκυκλώθηκε ἀπὸ τὸ φανατισμένο πλῆθος... Ὁ Πασσᾶς διέταξε τὴ φρουρὰ ν' ἀπομακρύνη τὸ λαό, καὶ κατὰ τὶς 9 φαινόταν ὅτι ὁ ἐρεθισμός θὰ ἔπαυε. Ἀλλὰ μετὰ μιὰ ὥρα ἡ ταραχὴ ἄρχισε μεγαλείτερη ἀπὸ προτήτερα καὶ ἐξακολούθησε ὥς τὰ μεσάνυχτα... Τότε πειὰ ὁ Πασσᾶς ἔβγῆκε στὴν πόρτα καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τοὺς παρέδινε τοὺς Ἕλληνες κατὰ τὰ χαράματα. Στὶς 3 τὸ πρωῒ μαζεύτηκαν νέα πλήθη, χτυπώντας τουμπελέκια καὶ φωνάζοντας : «Θάνατος στοὺς γκιαούρηδες !» Ἡ φρουρά, ἔκανε ὅτι δὲν μποροῦσε τάχα νὰ τοὺς συγκρατήση, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἔσπασαν τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς, ἔπῆραν πέντε Ἕλληνες καὶ τοὺς ἐκρέμασαν μπροστὰ στὰ ἐργαστήριά τους !...

ΕΝΑ ΔΥΣΚΟΛΟ ΡΕΚΟΡ

ΣΑΡΑΝΤΑ ΜΕΡΕΣ ΝΗΣΤΙΚΟΣ !

Στὰ 1577 κάποιος Ὁλλανδὸς ὀνομαζόμενος Ἐρρίκος Χάσσελτ ἔμεινε νηστικὸς σαράντα μέρες, ἐπειδὴ εἶχε βάλει στοίχημα μ' ἕναν παπᾶ, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριζε ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ διατηρηθῆ κανεὶς στὴ ζωὴ μένοντας ἐπὶ τόσο διάστημα, χωρὶς τροφὴ καὶ χωρὶς ποτό. Ὁ Χάσσελτ τὶς τρεῖς πρῶτες μέρες ἔτρωγε λίγο ψωμὶ κ' ἔπινε λίγη μπύρα, κατὰ τὶς ἀκόλουθες ὅμως ἡμέρες δὲν ἔβαλε τίποτε στὸ στόμα του. Μόλις ἐτελείωσε ἡ 40ήμερος νηστεία του, ἄρχισε νὰ πίνη λίγο γάλα, ὥσπου νὰ ἀναλάβη τὶς δυνάμεις του.

Ὁ διοικητὴς τῆς περιφερείας, θέλοντας νὰ ἰδῆ μὲ τὰ μάτια του καὶ νὰ πιστέψη, ἐκάλεσεν ἐνώπιόν του τὸν Χάσσελτ καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐπαναλάβη τὸ ἐπικίνδυνο πείραμά του.

Ὁ Χάσσελτ ἐδέχθη καὶ εἶχε καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν τὴν ἴδια ἐπιτυχία. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ διαδίδη ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἁγίου, ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία διέταξε νὰ συλληφθῆ ἀμέσως ὁ Χάσσελτ καὶ νὰ καῆ δημοσίᾳ ὡς αἱρετικὸς στὴν ἀγορὰ τῶν Βρυξελλῶν, ὅπερ καὶ ἔγινε.

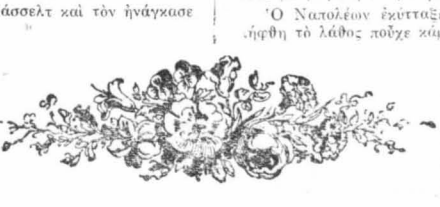

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Η ΠΙΟ ΕΞΥΠΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ὁ Ἐπαναστατικὸς ἀναβρασμὸς στὴ Γαλλία. Ὁ Ντεζωλιὲ πάει νὰ χαζέψη. Ὁ κίνδυνος. Πῶς τὴν γλύτωσε. Ὁ Νομάρχης Ντὲ Σαμπρὸλ καὶ ὁ Μ. Ναπολέων. Ὁ Αὐτοκράτωρ θυμώνει. Ἡ ἔξυπνη ἀπάντησις τοῦ Σαμπρόλ. Τὸ καπέλλο τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἕνα λάθος ποὺ γίνεται ἀφορμὴ προαγωγῆς. Ὁ ἔξυπνος ὑπολοχαγός κτλ.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ποὺ ὁ φανατισμένος ὄχλος ἐκυρίευσε τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, ὁ εἰρηνικώτατος ποιητὴς Ντεζωλιὲ, μόλις ἐπληροφορήθη τὰ διατρέχοντα, τράβηξε γιὰ τὸν Κεραμεικὸ, ἀπὸ ἁπλῆ περιέργεια, γιὰ «νὰ χαζέψη», ὅπως λέμε κοινῶς. Ὅταν ὅμως ἔφτασε μπρὸς στὰ ἀνάκτορα, περιεκυκλώθηκε ἀπὸ μερικοὺς ἐξαγριωμένους ἐπαναστάτας, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ τὸν ἐσταμάτησαν, τὸν ἐρώτησαν ἀπειλητικά :

— Ποῦ εἶνε ἡ κοκάρδα σου, πολίτα ; Γιατὶ δὲν τὴν φορεῖς ;

Ὁ Ντεζωλιὲ τότε θυμήθηκε ὅτι, στοὺς ταραχῶδεις ἐκείνους καιροὺς, ἦταν πολὺ ριψοκίνδυνο νὰ κυκλοφορῆ κανεὶς στοὺς δρόμους χωρὶς νὰ φορῆ στὸ καπέλλο του τὴν τρίχρωμη κοκάρδα τῶν ἐπαναστατῶν.

Χωρὶς νὰ τὰ χάση ἐν τούτοις διόλου, ἔβγαλε τὸ καπέλλο του κ' ἀφοῦ τὸ ἐξήτασε προσεκτικὰ στριφογυρίζοντάς το ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, εἶπε στὸ τέλος, μὲ τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανό :

— Εἶνε ἀκατανόητον !... Ἡ ὑφηρημάδα μου δὲν ἔχει βρῆ... Θὰ ξέχασα, φαίνεται, τὴν κοκάρδα μου στόν... νυκτικό μου σκοῦφο !...

Κ' ἔτσι τὴν γλύτωσε.

***

Ὁ κ. ντὲ Σαμπρόλ, νεωτάτος νομάρχης τῆς Μοντενόττης, ἐπεσκέφθη, μιὰ μέρα ἐπισήμου δεξιώσεως, τὸν Ναπολέοντα, στ' ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ.

Ὁ αὐτοκράτωρ, μόλις τὸν ἀντίκρυσε, τοῦ εἶπε μὲ τὸ συνηθισμένο ἀπότομο ὕφος του :

— Κύριε νομάρχα ! Τί γυρεύετε στὴν πρωτεύουσα ;...

— Ἤλθα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν πρίγκηπα Λεμπρεν, ποὺ εἶνε βαρειὰ ἄρρωστος, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ κ. ντὲ Σαμπρόλ κάμνοντας μιὰ βαθειὰ ὑπόκλισι.

— Ἐὰν δὲν εἴσαστε τόσο νέος, κύριε, ἐξακολούθησε ὁ Ναπολέων μὲ τὸ ἴδιο θυμωμένο ὕφος, θὰ ἐγνωρίζατε ὅτι τὰ καθήκοντα πρὸς τὸ Κράτος προηγοῦνται τῶν καθηκόντων πρὸς τοὺς συγγενεῖς ! Ἀλλά, βέβαια... ὅταν διορίζονται νομάρχαι διάφορα βυζανιάρικα, τέτοια καὶ χειρότερα θὰ συμβαίνουν ! Τί ἡλικίας εἶσθε, κ. νομάρχα ;

— Εἶμαι τῆς αὐτῆς ἡλικίας, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε μὲ μεγάλη ψυχραιμία ὁ νεαρὸς νομάρχης, χωρὶς νὰ ἀτοηθῆ διόλου ἀπὸ τὸ αὐστηρὸ βλέμμα τοῦ αὐτοκράτορος, ποὺ εἶχε καὶ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ὅταν κατήγαγε τὴν νίκη τῆς Ἀουστερλίτσης !...

Ὁ Ναπολέων, χωρὶς νὰ τοῦ δώση καμμιὰν ἀπάντησι, ἐστράφη ἀπότομα καὶ ἀπηυθύνθη σ' ἕναν ἄλλον ἐπισκέπτη.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ κ. ντὲ Σαμπρὸλ ἔλαβε τὸν διορισμό του ὡς νομάρχου Παρισίων.

***

Ἕνα ἀπόγευμα, ἐνῶ ὁ Ναπολέων ἐπιθεωροῦσε ἔφιππος τὸν στρατό του στὴν πλατεία Καρουσέλ, τὸ ἄλογό του φοβήθηκε ξαφνικὰ καὶ ἀνεπήδησε ἀπότομα. Ὁ Ναπολέων, σὰν καλὸς καβαλλάρης ποὺ ἦταν, κρατήθηκε καλὰ πάνω στὴ σέλλα, μὲ τὸ ἀπότομο ὅμως τράνταγμα ποὺ ὑπέστη, τὸ καπέλλο του κυλίσθηκε στὸ χῶμα.

Ἕνας ὑπολοχαγός τότε, ὀνομαζόμενος Ραμπουισσόν, ἔσπευσε νὰ σηκώση τὸ καπέλλο καὶ νὰ τὸ προσφέρη στὸν Ναπολέοντα.

— Εὐχαριστῶ, λοχαγέ, τοῦ ἀπάντησε ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴ ἐκείνη προσπαθοῦσε νὰ συγκρατήση τὸ ἄλογό του.

— Σὲ ποιὸ Σύνταγμα, Μεγαλειότατε, ἔσπευσε νὰ τὸν ρωτήση τότε μὲ μεγάλη ἑτοιμότητα ὁ ὑπολοχαγός.

Ὁ Ναπολέων ἐκύτταξε προσεκτικὰ τὸν νεαρὸ ἀξιωματικό, ἀντελήφθη τὸ λάθος ποὺ κάμει σχετικὰ μὲ τὸν βαθμό του καὶ ἀπάντησε χαμογελῶντας :

— Πράγματι, κύριε... Ἔχετε δίκηο !... Στὸ Σύνταγμα τῆς φρουρᾶς μου !

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ ἔξυπνος ἀξιωματικὸς ἔλαβε πράγματι τὴν προαγωγή του σὲ λοχαγὸ καὶ τὴν διαταγὴ τῆς ἀποσπάσεώς του στὴν αὐτοκρατορικὴ φρουρά.